

PREDAVANJE JEZIKOSLOVKE PROF. DR. SANDE HAM

U Kaštel-Gomilici ima mnogo kampkućica

Objavljeno 2. svibnja 2013.

Mnogo je neočekivanih i neopravdanih promjena u sastavljenom i rastavljenom pisanju

Dr. sc. Sanda Ham, profesorica na Filozofskom fakultetu, održala je zanimljivo predavanje za četrdesetak profesora osječke OŠ “August Šenoa”, na poziv ravnatelja Krešimira Čosića.

- Najavljeni “jedinствeni” pravopis razvikan je najviše jer se od njega očekuje da presiječe rasprave oko pisanja ne ću/neću, grješnik/grešnik, napici/napitci. Makar su nam najavili neću, grešnik i napitci i prije završetka javne rasprave, koja traje do 15. svibnja, o tim se pravopisnim rješenjima u javnosti najglasnije govori. Međutim, cijeli je niz neočekivanih i neopravdanih promjena u sastavljenom i rastavljenom pisanju ostao nezapažen i po strani, pa u svom predavanju prof.dr.sc. Ham upozorava na njih. Unošenje tih promjena unijelo bi teškoće jer bi narušilo ustaljene navike i otežavalo pisano priopćavanje.

Riječ je o mijenjanju nazivlja koje otežava čitanje pravopisa – umjesto jedna riječ, sveza riječi, složena kratica, rastavljeno pisanje, predlažu se nazivi: jednorječnica, višerječnica, pokrata, nesastavljeno pisanje pa bi autocesta bila jednorječnica, čovjek žaba višerječnica, a INA pokrata. Mijenja se i način pisanja pa bismo umjesto dosadašnjega bruto-proizvod, neto-težina, žiro-račun trebali pisati brutoproizvod, netotežina, žiroračun, ali ostaje rock-glazba ili pire-krumpir.

- Pravila nisu precizna, pa se iz njih ne može doznati treba li ostati, primjerice, kamp-kućica ili prelazimo na kampkućicu. U nazivima mjesta uvodi se spojnica, umjesto dosadašnjega Kaštel Gomilica, Kloštar Ivanić ili Špišić Bukovica sada bismo trebali pisati Kaštel-Gomilica, Kloštar-Ivanić i Špišić-Bukovica. Prednost se daje vrlo često i bezrazložno sastavljenom pisanju – usto, nato, uto, ponosu, nasmrta, nizvjetar, naprimjer, nažalost, nasreću, navrijeme – svega onoga što godinama i bez rasprava pišemo rastavljeno: uz to, na to, u to, na vrijeme, po nosu, na smrt, niz vjetar, na primjer, na žalost, na sreću, na vrijeme. Dakle, promjene nisu samo u neću/ne ću (što je ionako u jedinstvenom pravopisu dvostrukost, pa je tek sada nejedinstveno) i nisu uopće zanemarive – promjena u nazivu mjesta, primjerice, povlači za sobom brojne administrativne

troškove, a pisanje Reci mu to ubrk/ulice (umjesto Reci mu to u brk/u lice) nejasno je i zbunjujuće - ističe prof. dr. sc. Ham.

Predavačica dodaje da svako pravopisno pravilo treba oprimjeriti, a primjeri koje donosi “jedinstveni” pravopis češće nisu prilagođeni školskoj upotrebi: sastavljeno se pisanje oprimjeruje riječju pornoglumac – ne vjerujem da bi učitelj tu riječ napisao na ploču kao primjer. Ili se navode primjeri bradpitovski, dartvejderovski, džejmsdinovski, montipajtonovski, merlinmonroovski. “Ulazimo u EU i europeizacija uzet će danak, ali to ne znači da trebamo potiskivati primjere iz hrvatske kulture. Uostalom, koliko učenika uopće i zna što znači džejmsdinovski? Ako trebaju znati da se pridjev od imena Marilyn Monroe piše merlinmonroovski, ne bi li bilo dobro da znaju napisati i brličmažuranićevski prema Brlič-Mažuranić”, zaključuje prof. dr. sc. Ham.

Vesna LATINOVIĆ